

Bogusława Wawrzykowska

Szarlej, pow. Inowrocław. Stanowisko 6

Informator Archeologiczny : badania 7, 42-43

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadziła mgr Elżbieta Noworyta. Finansowało Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu. Piąty sezon badań. Stanowisko wielokulturowe: groby neolityczne/kultura pucharów lejkowatych i dzwonowatych/, osadnictwo neolityczne / kultura ceramiki wstęgowej klutej i pucharów lejkowatych/, osadnictwo z okresu halszackiego, rzymskiego i wczesnego średniowiecza.

Badaniami objęty został obszar o łącznej powierzchni 8 arów. Układ stratygraficzny przedstawiał się następująco: pod warstwą orną o miąższości do 0,40 m zalegała cienka warstwa gliny spoczywająca na żwirze. Jedynie na południowym krańcu wykopu stwierdzono występowanie zniszczonej przez orkę płytkiej warstwy kulturowej.

Wyeksplorowano 146 obiektów osadniczych: 42 duże jamy typu gospodarczego, 1 półziemiankę oraz 103 małe, płytkie jamy i ślady po słupach.

Na dnie wczesnośredniowiecznej jamy typu gospodarczego natrafiono na szkielet psa.

Inwentarz ruchomy stanowiła głównie ceramika oraz duże ilości kości.

Tegoroczne badania koncentrując się na południowych krańcach stanowiska dostarczyły materiału głównie z okresu halszackiego i rzymskiego.

SZARLEJ, pow. Inowrocław
Stanowisko 6

Muzeum Okręgowe
w Toruniu

Badania prowadziła mgr Bogusława Wawrzykowska. Finansował Kombinat Gospodarstw Rolnych w Kobylnikach pow. Inowrocław. Drugi sezon badań. Osada kultury lendzielskiej i pucharów lejkowatych.

Stanowisko położone jest 400 m na południowy-wschód od zabudowań PGR Szarlej, po wschodniej stronie drogi Szarlej - Kruszwica. Znajduje się na jednym z niewielkich, płaskich wzgórz na terenie pola uprawnego położonego na północ od krawędzi doliny Bachorzy.

Łącznie przebadano 50 m² odkrywając część dużego obiektu osadniczego kultury lendzielskiej i dwie jamy odpadkowe kultury pucharów lejkowatych. Pierwszy obiekt kształtu w przybliżeniu prostokątnego, posiadał dno składające się z kilku nieckowatych zagłębień/ największa głębokość wynosiła 170 cm od powierzchni/. Ruchomy materiał zabytkowy w postaci kilku wiórków z krzemienia narzutowego, fragmentów narzędzia kamiennego gładzonego, kilkudziesięciu ułamków ceramiki, fragmentów kości zwierzęcych i czaszki ludzkiej znajdował się na dnie obiektu. Obie jamy odpadkowe dostarczyły dużej ilości ceramiki, w tym: fragmentów pucharów lejkowatych,

amfor i naczyń zasobowych. Oprócz ceramiki w jamie 1 i 2 znajdowały się kości zwierzęce oraz małe grudki ochry. Na podstawie wstępnej analizy wydobytego dotychczas materiału zabytkowego można datować obiekt kultury lendzielskiej na jej późną fazę a jamy kultury pucharów lejkowatych na rozwiniętą fazę wiórecką.

Badania będą kontynuowane .

SZARLEJ, pow. Inowrocław
Stanowisko 6 a

Muzeum Okręgowe
w Toruniu

Badania prowadziła mgr Bogusława Wawrzykowska. Finansował Kombinat Gospodarstw Rolnych w Kobylnikach pow. Inowrocław. Pierwszy sezon badań. Osada kultury wstęgowej rytej, ślady osadnictwa kultury lendzielskiej i kultury łużyckiej z wczesnego okresu epoki żelaza.

Stanowisko znajduje się w odległości około 100 m na wschód od stanowiska 6 i położone jest na zachodnim stoku płaskiego, rozległego wzniesienia objętego uprawą. Łącznie przebadano / rowami sondażowymi i ćwiartkami arowymi/ 237 m² powierzchni. Pod warstwą ziemi ornej o grubości około 20 cm odsłonięto warstwę kulturową o miąższości 3-12 cm, która zalegała na przebadanym terenie w górnej części stoku. Stwierdzono również istnienie 8 jam, z których 3 zawierały ruchomy materiał zabytkowy - głównie ceramikę, bryłki polepy, ciężarek gliniany, narzędzia kamienne i niezwykle ubogi materiał krzemienisty - jedynie odpadkowy. Nie stwierdzono natomiast żadnych śladów po konstrukcjach naziemnych. Największej ilości materiału zabytkowego dostarczyła największa z odkrytych jam - nr 8, która jednak nie została wyeksplorowana w całości. Rysowała się ona na planie w kształcie zbliżonym do prostokąta o wymiarach 11 x 12 m, w przekroju nieckowata, głębokość 48 cm. Obiekty 5 i 8 oraz warstwa kulturowa związane są z osadnictwem późnej fazy kultury wstęgowej rytej - wątek zdobniczy na ceramice, w postaci wstęg wypełnionych nakłuciami, potwierdza powiązania Kujaw z nadodrzańskim centrum tej kultury w jej późnej fazie. Jama 1 zawierała kilkanaście ułamków ceramiki kultury lendzielskiej - zachowała się jej część przydenna. Pozostałe jamy nie zawierały materiału zabytkowego i zachowały się w postaci niezbyt głębokich zaciemnień w calu /3-15 cm/ - być może należy je łączyć z osadą kultury wstęgowej rytej.

Badania będą kontynuowane.

ŚWIELUBIE, pow. Kołobrzeg
Stanowisko 2

patrz

wczesne średniowiecze